

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

254

PREȚUL 1 LEU

LIVIU MACOVEANU

CASTELUL CU STAFII

CONSTANTIN CUBLEȘAN

SĂGEȚILE DIANEI

254

CONSTANTIN CUBLEŞAN
CLUJ

Săgeţile Dianei

LIVIU MACOVEANU

Castelul cu stafii

Colecția
„Povestiri științifico-fantastice"
editată de revista

Știința și Tehnica

Anul XI
15 iunie 1965

Coperta - desen: VICTOR WEGEMANN
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

Constantin Cubleșan s-a născut în anul 1939. Copilăria și-a petrecut-o în Traniș, comună în Munții Apuseni. După absolvirea filologiei la Universitatea din Cluj, a fost cîțiva ani reporter la Studioul de radio Cluj. Actualmente este redactor al revistei „Tribuna".

Săgețile Dianei

El însuși îi ieși în întîmpinare. Deschise ușa și o privi cu un zîmbet larg, prietenesc, pe care Diana îl cunoștea atît de bine. Era puțin emoționată de această primire familiară încît abia își înclină ușor capul, răspunzîndu-i la salut. Intră însă sprintenă în biroul larg, inundat de lumina dimineții și căută imediat din priviri fotoliul albastru, care nu se afla niciodată în același loc și pe care obișnuia să se așeze ori de cîte ori avea prilejul să intre în această încăpere. Profesorul observă numaidecît gestul degajat al Dianei și-i plăcu sincer, deși se gîndi numaidecît dacă apropierea aceasta, oarecum intimă, dintre el și ceilalți colaboratori ai Centrului n-ar putea avea la un moment dat consecințe neplăcute. Se gîndi dacă nu cumva ar trebui să se poarte mai rece, impunînd distanța cuvenită între el, conducătorul, și cei ce-l înconjură. Se gîndi dacă n-ar trebui să fie chiar mai sever în susținerea punctului său de vedere în diferitele împrejurări fără să mai cerceteze cu atîta insistență opiniile celorlalți, fără a căuta să-i convingă de oportunitatea măsurilor întreprinse de el. Se gîndi dacă n-ar fi fost mai nimerit ca și de data aceasta să fi fost mult mai rezervat față de Diana, care, oricum, era mult prea tînără față de el.

Îi plăcu totuși felul degajat în care Diana, fără să aștepte invitații speciale, se și așezase comod în fotoliul acela mare și albastru, desperecheat de toate celelalte mobile și mirosind, evident, a bătrînețe. Nimeni nu se așeza niciodată pe el (în

afară de Diana) şi totuşi nu se îndura să-l evacueze. Il ştia mereu acolo, niciodată în acelaşi loc, mutat după cine ştie ce capricii sau gusturi ale bătrînei Lala, care, după cum presupunea Sagul, ţinea foarte mult la această mobilă...

Se aşeză alături în scaunul de fibre sintetice şi sună robotul, căruia îi comandă ceva răcoritor şi dulce, apoi o întrebă pe Diana dacă nu dorea şi altceva. Ea refuză, şi robotul dispăru prin uşa îngustă, tăiată în zidul din spatele mesei de lucru.

Sagul o privi cu interes pe tînăra sa colaboratoare. Lipsise mai multă vreme de la Centru şi avea impresia că în lipsa lui se produseseră foarte multe schimbări pe care el încă nu le putuse sesiza. Chiar Diana, de pildă, i se părea că mai crescuse, ceea ce la vîrsta ei era aproape exclus. Oricum însă, i se părea schimbată. Nu-şi dădea bine seama cum anume, dar o vedea parcă altfel şi nu ştia dacă trebuie să creadă sau nu propriilor presupuneri.

Diana era una dintre cele mai tinere colaboratoare ale Centrului de producţie cerealieră din D. şi lucra doar de cîţiva ani aici. Se schimbase mult în acest timp, dar rămăsese aceeaşi copilă zvăpăiată, ageră şi gata oricînd să dea cele mai uimitoare şi tăioase replici ori să-şi susţină cu încăpăţînare un punct al ei de vedere, fără să cedeze în faţa nici unui argument chiar dacă îşi dădea seama, în cele din urmă, că n-avea dreptate. A doua zi însă se prefăcea că a uitat totul şi răspundea cu glume oricăror provocări de a relua discuţia din ajun, nedînd astfel nimănui satisfacţie deplină.

Lui Sagul îi plăcea caracterul fetei şi-i plăcea mai ales felul cum se descurca pe reţeaua de comenzi, atît de dificilă, a Centrului. Ba era tentat să creadă că n-avusese niciodată un dispecer mai abil şi mai priceput şi că „ştrengăriţa", cum îi spunea uneori mustrînd-o, le cam luase piuitul tuturora.

Nu era de loc uşoară munca dispecerului. Sagul conducea de mulţi, chiar de foarte mulţi ani această instituţie şi ştia ce înseamnă să ai în mînă distribuţia necesarului cuvenit pentru a asigura producţia cerealieră pe o întindere atît de mare de pămînt şi tocmai de aceea îi plăcea felul cum muncea Diana. Sagul nu scăpa niciodată prilejul de a menţiona că, ştiu eu ? cutare sau cutare însemnat om de ştiinţă sau cutare şi cutare conducător al cutărei instituţii de interes interplanetar a făcut practică sub îndrumarea sa, că drumul spre glorie al acestuia a trecut prin Centrul de producţie cerealieră din D., unde el s-a ocupat cu cea mai mare atenţie de viitorul savant în care întrevedea încă de pe atunci talentul confirmat ulterior. Şi nu spunea toate acestea pentru a se lăuda, pentru a-şi găsi cu orice preţ merite, dar, rostind numele acestor oameni atît de renumiţi azi, pe care ani în şir i-a urmărit în evoluţia lor, simţea o adîncă mulţumire de pedagog, profesiune pentru care întotdeauna a avut o deosebită stimă. Cam la fel o privea

și pe Diana. Ca mîine se va mîndri și cu ea, dar pînă atunci fata mai avea multe de învățat aici, la acest dispecerat, înainte de a ajunge, cine știe, poate chiar dispecer la Institutul de explorări cosmice.

Robotul reveni, aducînd o tavă cu două pahare înalte, în care făcea reflexe un lichid rubiniu mirosind plăcut. Diana sorbi o înghițitură și, fără să vrea, își linse discret buzele, dar, dîndu-și seama că el îi observase gestul, rîse lăsîndu-se pe spate în fotoliu.

— Parcă aș fi un copil, spuse. E un obicei de cînd eram mică și nu pot scăpa de el oricît am încercat.

— Poate pentru că mai ești încă și acum mică.

— Femeilor le place să fie mereu tinere...

— N-am spus tînără, ci mică, ceea ce este cu totul altceva, o tachină el. N-am dreptate?

Diana se prefăcu supărată, dar numai pentru o clipă, căci imediat rîse din nou, lingîndu-se pe buze, de data aceasta ostentativ. Rîse și Sagul ca de o poznă și uită cu desăvîrșire că ca venise cu o problemă ce „trebuia discutată odată și pentru totdeauna" — așa i se comunicase că ar fi spus Diana cînd ceruse să fie primită.

— Știi, spuse el, cînd eram mic îmi plăcea și mie să scot limba ori de cîte ori mă necăjea cineva. Nostim, nu? Ce-ai zice dacă m-ai vedea și acum scoțînd limba?

Diana interpretă aceste cuvinte ca pe o mustrare și-și luă imediat un aer și o poziție cît se poate de sobră, părîndu-i rău că-și permisese poate prea mult. La rîndul său, Sagul își dădu seama de întorsătura pe care o luaseră lucrurile și se simți deosebit de stînjenit; oprise, fără să vrea, buna dispoziție a fetei. Se simțea vinovat, dar știa ce anume trebuie să facă pentru a restabili acea atmosferă intimă, plăcută, pe care, neîndemînatic, o spulberase pe neașteptate. Cîteva clipe se lăsă o liniște apăsătoare și nici unul dintre ei nu găsea cuvintele potrivite pentru a redeschide discuția. În cele din urmă, Diana începu pe un ton oficial, care lui nu-i plăcu de loc.

— Am venit să discut cu dumneavoastră o problemă deosebit de importantă pentru noi, o problemă care nu mai poate continua așa sub nici un motiv. V-am mai spus, v-am mai atras atenția, dar pînă acum nu se vede nici un rezultat. Vreau să mai discutăm acum, încă o dată, înainte ca eu să fac un memoriu Direcției generale. Nu vreau să considerați aceasta ca o amenințare sau mai știu eu cum, dar lucrurile nu mai pot continua, vă rog să mă credeți.

— Bine, bine. Te cred, firește, dar ia stai puțin să văd dacă îmi amintesc despre ce este vorba.

— Este vorba despre...

— Te rog, o opri Sagul cu un gest hotărît, și Diana își lăsă privirile în jos, așteptînd să audă ce va spune, convinsă fiind că el își adusese aminte numaidecît, dar că încerca să cîștige timp.

Sagul își încruntă sprîncenele. Desigur, era vorba despre bătrînul Tamulis. Își aducea aminte că, într-adevăr, mai discutase cu Diana despre el. Chiar de mai multe ori, și nu numai cu ea. Auzise vorbindu-se și prin alte părți despre Tamulis și nu tocmai în termeni elogioși. Își aminti ultima discuție cu Diana pe această temă. Era și atunci nemulțumită de felul în care lucra bătrînul. Desigur, Diana avea dreptate, poate chiar multă dreptate, dar nu depindea totul numai de el. La drept vorbind, nici Diana nu pretindea acest lucru, dar el ar fi trebuit să sesizeze Direcția generală sau să fi vorbit chiar cu Tamulis, doar se cunoșteau de foarte multă vreme, și încă foarte bine. Totuși nu acționase în nici un fel. Era de datoria lui, în calitate de conducător al unei instituții direct interesate de felul cum muncea Tamulis, și nu numai în calitate de conducător ar fi trebuit să se intereseze de el, ci și ca prieten. Da, da, măcar în calitate de vechi prieten și camarad ar fi putut sta de vorbă cu Tamulis, să vadă cum o mai duce, ce gînduri îl preocupă, ce are pe suflet. Trebuia să-i fie destul de greu la vîrsta lui cu atîta bătaie de cap la Dispeceratul central al dirijării condițiilor climaterice. Ar fi trebuit poate chiar să-i facă o vizită, să vadă în ce ape se scaldă, și, desigur, lucrurile ar fi putut fi îndreptate. Acum era sigur că nu numai Diana avea obiecții temeinice împotriva lui, dar și alții. Erau, desigur, suficiente argumente care să dovedească deficiențele în muncă ale lui Tamulis. Acum erau, desigur, dar ce făcuse el pînă acum? De ce nu întreprinsese nimic în acest sens, doar nu era străin de toate acestea? Se întreba și nu putea să-și răspundă. Oare și alții au fost tot atît de pasivi, oare și alții au lăsat să treacă totul sub tăcere? Dar el lăsase oare într-adins sau era pur și simplu o neglijență? La această întrebare nu putea să-și răspundă. Oricum, chestiunea era destul de delicată. Trebuia să asculte părerea Dianei — care doar de aceea venise —, trebuia să vadă mai îndeaproape ce era de făcut, să chibzuiască. Pentru aceasta însă trebuia multă înțelegere, mult calm.

— Mi se pare, Diana, că vrei să spui, reluă el discuția, despre Tamulis că...

— Într-adevăr, despre Tamulis.

— Da, mi-am închipuit. Bătrînul a început să nu mai muncească așa cum s-ar cuveni, altfel spus, nu mai corespunde.

— N-am spus aceasta.

— Ba da, ba da. Așa este. Am mai auzit și de la alții. Ce să-i faci? Acesta este adevărul.

Sagul clătină din cap cu îngrijorare, apoi o privi pe Diana întrebător, ca și cum ar fi așteptat un răspuns definitiv la o întrebare dificilă.

— Da, a îmbătrînit, continuă el, și vocea îi trăda o tristețe pe care nu și-o putea ascunde. Odată și odată toți îmbătrînim. Ce să-i faci? Aceasta este o lege a firii, împotriva căreia nu poți lupta în nici un fel, cel puțin deocamdată. Se adună anii încetul cu încetul și...

Sagul făcu un gest larg, cu brațele deschise, a neputință. Diana simțea tulburarea profesorului. Știa că mai de mult, cu ani și ani în urmă, Sagul studiase sub îndrumarea lui Tamulis și că între cei doi se legase o prietenie de care își aduceau cu drag aminte. Dar n-avea încotro. Munca era muncă și nu admitea compromisuri.

O vreme tăcură amîndoi. Diana sorbea încet din paharul cu băutura răcoritoare și aștepta ca Sagul să vorbească. Dar acesta rămăsese într-o atitudine de contemplare, amintindu-și, probabil, cine știe ce întîmplări de demult care i-l evocau pe Tamulis. În cele din urmă se hotărî să înceapă să vorbească despre Tamulis, să-i arate profesorului cum anume mergeau treburile despre care ea spusese că nu mai pot continua sub nici un motiv.

— Știți, începu Diana, cred că a obosit. A devenit pripit și nervos, mai ales în ultima vreme. Aproape că nu te mai poți înțelege cu el. Să vedeți ce se întîmplă. Aveam planificate, de pildă — asta s-a întîmplat chiar în luna trecută —, șase zile ploaie de gradul doi. Perfect. Patru zile a curs într-una, conform indicațiilor. În a cincea zi, cercetătorii de teren ne semnalizează că solul a ajuns la un anumit grad de saturație și că plantelor le este suficientă această umezeală. Iau legătura cu Dispeceratul central al dirijării condițiilor climaterice și vorbesc cu Tamulis. „Uitați-vă care e situația — îi spun așa și pe dincolo —, nu mai avem nevoie de ploaie în ziua a șasea. Să fie suspendată". El parcă era absent. Mă asculta, dar nu înțelegea nimic. Îi repet și dintr-o dată se enervează. „Nu se poate — zice. Atît ați planificat, atît vă dăm. Altă dată să fiți mai atenți". Și mi-a închis videofonul în nas, iar ploaia a continuat să cadă toată ziua următoare.

Pe măsură ce vorbea, Diana se înfierbînta tot mai mult. Prindea chef de discuție și simțea cum sîngele îi năvălește în obraji.

— Altă dată, continuă ea, aveam la noi al treilea soare mic. Dogorea, nu alta, dar era prea mic și trebuia să-l tot plimbăm de colo-colo; îl jonglam ca la circ. Iau legătura cu Tamulis: „Nu puteți să ni-l schimbați? — întreb. E prea mic. Dați-ne unul mai mare sau mai dați-ne unul. Oricum, avem nevoie pentru o durată mai lungă". Era plictisit și fără nici un chef. Zice: „Ce soare vă era planificat?" „Al treilea mic" — îi răspund. „Și nu-l aveți pe acela?". „Ba da, dar dacă ne mai dați unul ori ni-l schimbați cu altul mai mare, în cîteva zile terminăm totul. Altfel o lungim iarăși". „Da..." — face el și cade pe gînduri. Apoi, într-un tîrziu, adaugă: „Nu-i vina mea. Asta era scris, asta v-am dat. Dacă o lungiți, treaba voastră!". Mi-am ieșit eu din răbdări: „Adică pe dumneata nu te interesează ce facem noi aici? Adică îți este indiferent dacă realizăm cinci sau șase producții anuale?" „Știi — mi-a replicat el cu un calm de-ți venea să mori —, pe mine să nu mă iei așa... Eu îmi execut corect munca". Apoi, dintr-o dată, s-a enervat groaznic și mi-a strigat în aparat: „Nu vreau să mai discut nimic. Mă auzi dumneata?" Și-a mai continuat pe tonul acesta fără ca eu să pot interveni cumva. Apoi, bineînțeles, mi-a luat legătura. Auziți, el lucrează corect. Ce nu pot suferi eu corectitudinea aceasta. Mai bine să lucreze prost decît corect. Corect! Asta înseamnă să nu mai judeci, să nu înțelegi nimic din tot ceea ce se întîmplă în jurul tău, să fii o mașină care acționează după cum o apeși pe butoane. Asta face el, muncește corect.

Diana se înfuriase de-a binelea. Își îndreptă o șuviță de păr ce-i cădea mereu pe frunte și se adînci și mai mult în fotoliul albastru.

— Ce era să fac? continuă ea. Iau legătura cu Centrul de producție cerealieră din I. Discut cu dispecerul de acolo, îi explic situația și el înțelege. Știam că le era repartizat primul mare soare artificial și că, începînd cu ziua următoare, celor din T. le fusese repartizat primul soare mic artificial. Le propuneam să-l centreze în așa fel pe cel mare încît să acopere ambele teritorii, doar sînt foarte apropiate, vecine, știți, nu? iar pe cel mic să ni-l dea nouă. Ei sînt de acord. Vorbesc și cu cei din T., sînt și ei de acord. „Ei bine — le spun —, anunțați-l pe Tamulis că renunțați, iar eu am să-l cer anume". Perfect. Știți însă ce a făcut Tamulis? L-a trecut în rotație pasivă. „Păi bine, omule — i-am strigat —, nu ți-am spus că noi avem nevoie de așa ceva?" „Ba da — mi-o taie el —, dar nu erați planificați și atunci...". „Atunci ce?". „Atunci l-am trecut în rotație". „Mă rog, fie și așa, m-am

învoit eu, dar acum știți că-l solicităm, l-au cedat anume, așa că fiți bun și scoateți-l din rotația pasivă și plasați-l încoace". „Nu se poate". „Cum nu se poate?". „Dar ce crezi dumneata — zice Tamulis — că eu nu am altceva mai bun de făcut decît să mă joc de-a sorii? Unul mai vrea, altul renunță, unul zice să-l mut mai încolo, altul mai încoace. Ce crezi dumneata că sînt eu aici? De ce n-ai spus clar de la început? Acum gata. Mai ai și vreo altă problemă?" Asta e culmea, e curată obrăznicie. Nu pot să-mi dau seama de ce face toate acestea. Nu pot să cred că din rea-voință. E însă cînd nervos, cînd distrat și prea lucrează corect. Auzi, corect?! răbufni iar Diana. Și astea sînt așa, dificultățile mai rare totuși. Dar de cele zilnice, fleacurile, nici nu mai vorbesc. Atunci cu vîntul țineți minte? În loc de sud-est ne-a dat nord-est. Zicea că la el în grafic așa a trecut. Ne-a suflat vîntul o zi întreagă de ne-a umflat nu alta, pînă cînd am luat legătura cu Direcția. Dar ce să mai lungesc vorba. Vi le-am mai spus și altă dată, le știți și dumneavoastră foarte bine. Așa nu mai merge. Trebuie să existe o soluție.

— Da, trebuie luate măsuri, spuse tărăgănat Sagul. Dar crezi oare că este chiar atît de simplu și de ușor? Este vorba doar despre un om. Și apoi ce măsuri ar fi de luat? Să-l discute în consiliu? Să-l înlăture pe Tamulis? Știu eu, ar fi și aceasta o soluție. La drept vorbind, nici nu-i treaba mea. Eu ar trebui doar să sesizez Direcția și să fiu împăcat cu gîndul că sarcina mea a fost îndeplinită. Așa este? Sau crezi că n-am dreptate. Dumneata ce spui?

Diana îl privea atentă. Își simțea fața arzînd și nu știa ce anume să spună. Tăcea. Tăcea și Sagul.

În încăpere se lăsă o liniște apăsătoare în care numai bătăile ceasului electronic se auzeau, marcînd monoton secundele. Diana, strînsă pe marginea fotoliului, care acum i se părea enorm de mare, îl privea cu insistență pe Sagul. Se vedea limpede că nu era indiferent față de ceea ce auzise, că îi dădea dreptate ei, dar în același timp căuta ceva, poate ceva care să-l absolve într-un fel pe Tamulis. Nu voia circumstanțe atenuante. Faptele erau fapte și nu încăpea nici o îndoială asupra autenticității lor. Oare Tamulis ce avea de spus în această chestiune? Ce credea el despre tot ce se spune în legătură cu felul său de a munci? Astfel de întrebări îl frămîntau pe Sagul, Diana încerca să-i prindă firul gîndurilor, să-l înțeleagă. Privindu-l atentă, îi descoperi pe frunte o cută adîncă ce-i trecea severă pînă între sprîncene. Nu-l văzuse poate niciodată astfel.

În cele din urmă Sagul se ridică și începu să se plimbe cu pași mari și rari de-a lungul camerei, oprindu-se din cînd în cînd în dreptul geamurilor ce dădeau spre cîmpia largă a fluviului D. Lanurile erau în pîrg. Aurul lor strălucea încremc-

nit în lumina puternică a soarelui. Cît vedeau cu ochii, întinderea era netedă, fără nici o ridicătură, fără nici un obstacol. O vastă întindere de aur. În minte îi veni acea uriașă mare împietrită de aur peste care călcase uluit de emoție în escala sa pe Laniana, planeta aceea atît de ciudată și de îndepărtată unde fusese trimis imediat după absolvirea institutului. Acolo îl cunoscuse pe Tamulis. „Eu sînt Regele Midas! — se prezentase el. Pe tot ce pun mîna aici este de aur. Nu-i așa că e minunat ca totul în jurul tău să fie de aur?“ Îl privea cu oarecare sfială și chiar cu neîncredere. Tonul pe care se prezentase acesta era ironic, iar cuvintele purtau o evidentă nuanță batjocoritoare. Înalt, uscățiv, cu mișcări largi, călca deșirat pe întinderea aceea de un galben auriu strălucitor, ca un trubadur romantic, privind cu ochi disprețuitori depărtările lipsite de înălțimi proeminente ale planetei. Se afla de cîțiva ani pe Laniana, împreună cu alți cinci colaboratori, pentru întocmirea documentației planetei, care, spunea Tamulis, „nici măcar nu este de aur. Te înșală doar cu strălucirea ei, îți fură vederea și atîta tot. O simplă tinichea ce strălucește în bătaia razelor unui soare prea puternic. Iată o planetă de o rară banalitate!“ De fapt, n-avea dreptate. Îl plictisea numai. Îl înfuria monotonia vieții pe Laniana, care, pe lîngă faptul că nu era nici prea mare, avea o formă aproape sferică, un relief neted pînă la perfecțiune. „Încep să urăsc perfecțiunea“ — spunea Tamulis și zile întregi se închidea în laborator, aplecat peste analize, numai pentru a nu ieși să vadă iarăși și iarăși aceleași întinderi încremenite, de un galben auriu, nepermis de plane, fără munți, fără văi abrupte.

Pe Saqul îl primise cu ironie. „Ce nevoie avem noi aici de un astrobiolog? Cam ce ai vrea dumneata să studiezi aici? Plante? Ei bine, află că nu sînt mai mult de zece specii. Vietăți? Cu atît mai puțin. Chimiști mai avem doi. Ce-o să faci aici, nu-mi pot da seama. Dar, în sfîrșit, dacă te-au trimis, fii bine venit. Mai rămînem și așa vreun an și plecăm. Abia aștept ziua aceea“. Se împrieteniseră însă repede. Tamulis era un om de o mare capacitate intelectuală și cu o rară voință de muncă. Studiase fizica astrală și fusese mulți ani asistentul unui cunoscut savant în vremea aceea, la Universitatea din W. Dar nu-i prea plăcuse să stea mereu în același loc, în același oraș, să asiste mereu la aceleași cursuri pe care începuse să le învețe pe de rost. Zborurile interplanetare efectuate în timpul studenției ca practicant pe lîngă unele expediții de mare amploare îi cuceriseră inima. Gîndul îi era mereu la zborurile acelea prin spațiile siderale și într-o zi renunță la cariera universitară și ceru să fie trimis în expediții, dacă era posibil, chiar în afara sistemului solar. Dacă se putea și mai departe, cu atît mai bine. Cutreierase apoi planete din constelațiile apropiate, ajunsese pînă spre Lebăda, făcuse co-

municări ştiinţifice de o deosebită valoare, descrisese cîteva mecanisme ale fizicii interastrale, cu alte cuvinte, devenise într-un fel o personalitate. Dar îi plăceau distanţele mari. Pleca de obicei în cele mai depărtate expediţii care durau uneori zeci de ani. Se întorcea de acolo, stătea puţin pe Pămînt şi-şi lua iarăşi zborul. Se obişnuise să „hoinărească" printre stele, cum spunea el, şi o patimă a marilor distanţe îl cuprinsese cu desăvîrşire. Dar prea plecase mult. Anii lui treceau greu, de cîteva ori mai încet decît pe Pămînt. Se simţea mereu tînăr, deşi vîrsta lui terestră devenea tot mai mult impresionantă. Pe Pămînt se perindaseră cîteva generaţii de oameni pe care el nu apucase să-i cunoască decît în graba scurtului popas dintre două zboruri. Reîntors la cuib, de fiecare dată se simţea tot mai străin, mai singur, deşi nu erau puţini aceia care se interesau de el. Totuşi viaţa de pe Pămînt se schimbase mult. Oamenii începură să vorbească despre lucruri care lui îi erau străine. Însăşi imaginea lumii al cărei sol era în univers, devenise alta decît cea pe care o purta în sufletul său, în inima sa. Şi astfel începuse să se simtă depăşit. Dar pe măsură ce trecea timpul se deştepta în el o mare nostalgie după Pămîntul natal, pe care cu greu şi-o putea stăpîni. Şi totuşi cît de dureroase erau pentru el întoarcerile pe Pămînt, după care tînjea ani în şir, rătăcit printre stele, pentru ca o dată ajuns să pună din nou piciorul pe el să se simtă străin, să nu-şi găsească locul nicăieri şi să vrea din nou să plece. Acolo, printre îndepărtatele stele ale lumii cereşti, se simţea mai pămîntean ca oriunde. Era aceasta o boală de care suferea tot mai mult şi pe care cu greu şi-o putea învinge, chiar în acea mică expediţie de pe Laniana.

Ieşea uneori noaptea să se plimbe. Mergea pînă departe în imensul deşert auriu. Se oprea acolo, cine ştie de ce tocmai acolo, dar numai în acelaşi loc, lîngă o uşoară ridicătură acoperită cu un strat subţire de plante alburii, asemănătoare muşchilor sau lichenilor din regiunile nordice ale Pămîntului. Se aşeza acolo, se întindea pe spate şi privea stelele. Ore în şir stătea nemişcat privind marea boltă cerească. Uneori îl apucau zorile. Atunci se întorcea tăcut şi o melancolie bolnăvicioasă punea stăpînire pe el cîteva zile în şir. Nu era chip să-l mai poţi antrena în vreo discuţie. Lucra în neştire, fără să ia în seamă pe nimeni şi nimic. Oamenii se obişnuiseră cu felul său de a fi şi nu-l tulburau. Îi purtau respect şi multă, foarte multă grijă.

Într-una dintre nopţi, Sagul n-avea somn. Îl copleşeau amintirile frumoase ale studenţiei petrecute la W. Îşi amintea de fata aceea căreia îi făgăduise că se vor căsători de îndată ce se va întoarce de pe Laniana. O, cîte gînduri nu te copleşesc acolo, departe de toate, singur într-o lume a tăcerilor şi a nemişcării.

Se ridică din pat și ieși. Afară era noapte senină, străvezie. Ciudat, se gîndi, pe Pămînt în nopțile cu Lună totul e învăluit într-o lumină mătăsoasă, argintie, iar pe cer sînt atît de puține stele. Aici era altfel. Nu era Lună și totuși o lumină ciudată, galben-portocalie, reflectată de scoarța fosforescentă a planetei, dădea decorului un aer de feerie și basm. Pe cer erau puzderie de stele și aerul parcă vibra sonor. Totul îți crea o senzație plăcută de vis, de ireal. Copleșit de acest spectacol natural, nici nu-și dădu seama cît de mult se îndepărtase de clădirile Stațiunii în acel pustiu de aur. Mergea cu pași leneși, cu gîndurile învolburate privind cerul, mereu cerul. Deodată însă, în depărtarea ținutului i se păru că cineva sau ceva, înalt ca un pom, ca un plop pitic, se clătina în adierea subțire a unui vînt de noapte. Un fior îl străbătu prin tot corpul și se cutremură de emoție, de spaimă, de bucurie sau de toate deopotrivă. La început ezită, dar simțea că ceva îl atrage într-acolo. Poate avea să facă o descoperire uimitoare. Poate totuși planeta era populată... Mintea începu să-i lucreze cu febrilitate. Mări pașii din ce în ce mai mult. Aproape fugea. Distanța i se păru enormă și clipele treceau încet — adevărate veșnicii. Deodată însă totul se nărui în imaginația sa aprinsă. Recunoscu în umbra aceea silueta lui Tamulis. Cum de nu se gîndise de la început? Cum de nu-și dăduse seama? Se opri brusc. Nu trebuia să-l tulbure. Și apoi nici nu știa cum anume l-ar fi primit alături într-o asemenea noapte. O vreme rămase locului, apoi se întoarse și, cu pași nehotărîți, se îndepărtă încet. Era însă prea tîrziu. Tamulis îl văzuse și acum îl striga. Nu-l recunoscuse, nu-și dăduse seama care anume dintre cei șase membri ai expediției era, dar îl chema. Îl chema cu voce hotărîtă ce nu permitea refuzul. O clipă Sagul voi să fugă, dar îi fu rușine. Să nu creadă cumva Tamulis că-l supraveghea, că îl puseseră anume ceilalți să-l urmărească și se apropie încet de locul acela acoperit cu licheni alburii, care distona în contextul auriu al întinderii.

— A, tu erai, biologule..., vorbi Tamulis, și Sagul nu-și putu da seama dacă se mira ori era dezamăgit de prezența sa.

— Da, eu sînt. Te așteptai să fie altcineva?

— Știu eu, poate într-adevăr așteptam pe altcineva. Aici nu m-ar mira să se petreacă minuni. Dar, vezi bine, cine putea fi altul decît tine?

Vorbele îi erau stranii sau poate așa i se păreau lui Sagul. Se apropie mai mult de Tamulis. Îl privi în tăcere, apoi se așeză lîngă el și spuse:

— Ce ciudat ești, Tamulis.

— Găsești într-adevăr că sînt ciudat?

— Desigur. Te porți ciudat, vorbele tale sînt de multe ori stranii, cu tîlcuri ascunse, parcă ai fi de pe o altă planetă.

— De pe o altă planetă..., repetă Tamulis abia șoptit. Dar poate că sînt într-adevăr de pe o altă planetă. Nu crezi că, tot umblînd ani în șir, prin spații, ai putea și tu să capeți ceva din neliniștea lor în felul tău de a fi, de a te purta? Și nu crezi că tot cercetînd atîtea planete, mereu altele și altele, poți să pari la un moment dat tu însuți ca venit de pe o altă planetă?

Vorbea rar. Cuvintele aveau o sonoritate a lor aparte, profundă și gravă, vocea îi era caldă și plăcută, iar el părea emoționat. Nu-l privea. Continua să se uite pe cer ca și cum ar fi vrut să deslușească acolo ceva, o taină poate, pe care o urmărea de atîta vreme.

— Știi la ce mă uit? întrebă aproape brusc, întorcîndu-se spre Sagul și căutîndu-i privirea. E un obicei al meu ca oriunde m-aș afla în această imensitate pe care noi o numim Cosmos să caut cu privirea Pămîntul. E absurd să încerci, de la o asemenea distanță, să vezi o planetă căreia îi dovedești existența numai prin calcule. E absurd să crezi că ai putea s-o vezi cu ochii liberi. Și totuși eu o văd uneori. Văd Pămîntul, cu zăpezile polare, cu brîul de foc al Ecuatorului, cu oamenii care îi populează fiecare ungher, cu vietățile și plantele sale. Îți dai seama ce înseamnă asta? Să vezi toate acestea de aici, și nu numai de aici. Le-am văzut de pretutindeni. Dar le-am văzut aievea, înțelegi? Îți dai seama ce înseamnă aceasta? Ție nu ți s-a întîmplat niciodată?

Sagul clătină din cap. Îi părea rău că-l tulburase pe Tamulis în această noapte, dar se bucura că simțea și el aceeași dorință de a regăsi acolo, printre stele, Pămîntul.

— Dar nici n-ai avut cînd, relua Tamulis. Pînă acum abia dacă ai ieșit o dată sau de două ori din sistemul solar. Pe cînd eu...

Mult timp nu-și spuseră nimic unul altuia. Fiecare rămăsese cu gîndurile sale. O singură dată Tamulis tresări cînd o stea alunecă din înaltul cerului, lăsînd în urmă o dîră ascuțită de lumină. Sagul zîmbi. Era întuneric și Tamulis n-avea cum să-i surprindă zîmbetul. Nu știa de ce îi venea să rîdă, să rîdă cu hohote. Simțea în piept un tremur nervos și abia se putea reține să n-o rupă la fugă. Nu-și dădea seama de ce, dar se simțea ca în copilărie, cînd cerul îl tulbura în fiecare seară stînd ore în șir privindu-l prin geamurile larg deschise.

— Cîte asemănări sînt aici cu Pămîntul, spuse Sagul. Noaptea, cerul e înstelat, cad stele și e o atmosferă plăcută încît ai tot respira aerul acesta pe care, la drept vorbind, nici nu te-ai mira să-l știi și pe el auriu. Încolo e aproape ca pe Pămînt.

Tamulis nu-l mai privea. Asculta numai și clătina din cap a îndoială.

— Pămîntul..., șopti el. Apoi repetă de cîteva ori cuvîntul, la intervale mari. Pămîntul... Pămîntul...

Se ridică încet și o porni agale înapoi spre Stațiune. Merse așa o vreme pînă se îndepărtă de-a binelea. Atunci se întoarse și-i făcu semn cu mîna.

— Hei, tu nu vii? Vino, e tîrziu. O să ne prindă zorile pe aici. Și cînd Sagul fu mai aproape, Tamulis zise cu aceeași voce cu care vorbise atunci, la prima lor întîlnire: — Să nu afle ceilalți că am fost în noaptea aceasta pe Pămînt. Ne-ar crede nebuni, mai știi?

De atunci între ei s-a legat o prietenie din ce în ce mai strînsă. Nopți întregi cutreierau planeta privind cerul înstelat, foarte rar acoperit de nori, discutînd despre Pămînt. O, cum iubea Tamulis Pămîntul, cu cîtă patimă! Și cu cît îl iubea mai mult, cu atît se simțea mai îndepărtat de el. Din dragoste pentru el plecase în depărtările stelare și, totuși, numai depărtarea era aceea care îl lega de Pămînt cu fire nebănuit de puternice. Dar, după expediția din Laniana, n-a mai urmat decît o singură plecare. Au mai trecut cîțiva ani și Tamulis s-a întors pe Pămînt. De data aceasta avea să rămînă aici multă vreme, să muncească printre semenii lui, pămîntenii. Consiliul zborurilor interastrale hotărîse ca Tamulis să fie retras din rețeaua activă a exploratorilor. L-au numit la Centrul de pregătire a zborurilor cosmice, iar după numai cîțiva ani a fost trecut într-o altă muncă și așa schimbă cîteva locuri, cîteva profesiuni, ani la rînd, pînă cînd ajunse dispecer principal la Direcția de coordonare a condițiilor climaterice, căci nu putea concepe să se retragă definitiv din activitate.

De toate acestea își aminti Sagul privind lanurile aurii, întinse pînă în depărtare. Cînd își reveni din gînduri se întoarse spre fotoliul albastru, dar Diana nu se mai afla acolo. Plecase. Nici nu simțise cînd. Rămăsese singur în încăpere. Aceasta îi dădea senzația că ar fi fost chiar atunci pe Laniana, de unde abia se întorsese. Privi ceasul. Era încă devreme. Ziua abia trecute de jumătate. Se așeză la birou și răsfoi filele calendarului. N-avea chef de lucru. Privea distrat cifrele scrise cu litere groase și mari pe fiecare filă, cînd îi veni în minte o idee: „Ce-ar fi dacă ar pleca chiar acum la Tamulis, să vorbească cu el?“ O clipă stătu în cumpănă, apoi se hotărî. Anunță că va lipsi două zile și se grăbi spre aeroport, unde avea avion peste o oră în direcția M, unde-și avea sediul Direcția.

Călătoria i se păru extrem de lungă. Timpul trecea cu o încetineală de-a dreptul enervantă și cînd, ajuns pe aeroportul din M, își dădu seama că de fapt toată călătoria nu durase decît trei sferturi de oră, aproape că nu-i veni să creadă.

Ziua era pe sfîrşite, şi Tamulis nu putea să mai fie la Dispecerat. Era, desigur, acasă.

Tamulis locuia într-o vilă la marginea oraşului, tocmai în partea opusă aeroportului, şi drumul pînă acolo trecea prin centru. Străzile erau aglomerate de lume, şiruri întregi de maşini alergau cu viteze ameţitoare şi pe nesimţite luminile oraşului se aprindeau, colorate într-o plăcută armonie de-a lungul magistralelor ce se deschideau în toate direcţiile. Sagul privea prin fereastra maşinii fără a-şi concentra atenţia asupra vreunui lucru anume. Febrilitatea de mai înainte se transformase pe încetul într-o stare melancolică şi fără să-şi dea seama începu să fredoneze o melodie. Se surprinse cu mirare în această ipostază şi se ruşină. Îi păru bine că se afla singur în maşină şi că nu-l auzise nimeni. Singurătatea acestor cîteva minute îi făcea bine. Îl tulburaseră amintirile şi acum putea să se reculeagă. Trebuia chiar să se reculeagă înaintea unei discuţii care nu putea să-şi imagineze în ce fel avea să decurgă. Ce anume îi va spune lui Tamulis? Cu ce va începe? Nu se gîndise încă şi nici nu mai avea cînd. Maşina alerga foarte repede, iar el trebuia să fie cît mai calm, cît mai liniştit în seara aceea. Trebuia.

Vila era înconjurată cu pomi tineri, cu arbuşti între care se încadrau geometric rondurile cu flori. Seara, cu penumbrele ei, transforma totul, dînd un uşor aer romantic aşezării.

Tamulis se afla în bibliotecă. Aşezat la masa de lucru, studia un itinerar astral în faţa unor hărţi uriaşe, colorate în albastru, pe care linii galbene şi roşii se împleteau ca un păienjeniş.

Vizita lui Sagul îl surprinse. Îşi strînseră mîinile cu afecţiune, se cercetară din priviri, ca după o lungă absenţă, încercînd fiecare să descopere la celălalt urmele pe care timpul le lasă necruţător pe chipurile omeneşti. Vizita lui Sagul îi făcu, într-adevăr, o surpriză plăcută lui Tamulis. Îl invită să ia loc şi-i pregăti numaidecît, după o veche reţetă, o băutură aromitoare din cocos.

Discuţia se închegă lesne. Sagul povesti despre călătoria sa de studii, apoi vorbiră despre ultimele cercetări în domeniul creşterii producţiei cerealiere şi aşa mai departe, pînă cînd Tamulis întrebă cu un aer voit misterios.

— Ce crezi tu, ce surpriză ţi-aş putea face acum?

— Habar n-am, răspunse Sagul.

— Gîndeşte-te totuşi. Ce crezi că am de gînd eu să fac, şi încă foarte curînd?

Sagul, presimţind o alunecare tocmai spre subiectul discuţiei pe care ar fi dorit să o lanseze el, pentru a-i reveni lui iniţiativa şi puterea de a controla, încercă să devieze răspunsul.

— Ştiu eu? Te pomeneşti că vrei să te însori.

— O, nu, rîse Tamulis. Acum e prea tîrziu. La ce mi-ar mai trebui o soție? Mireselor le stă bine să fie tinere. Dar nici o fată tînără nu mă vrea de bărbat. Pe cele mai în vîrstă nu le vreau eu, chiar așa îmbătrînit cum sînt.

— Ei, lasă că nu arăți atît de îmbătrînit! protestă Sagul. Și apoi, orice s-ar zice, arăți incomparabil mai tînăr decît ți-ar cere vîrsta terestră. Am sau nu dreptate?

— E drept ce spui tu, numai că pe mine au cam început să mă lase puterile. De fapt, aici e și surpriza. Vreau să mă retrag pentru o vreme din activitate. Mi se oferă o posibilitate plăcută. Schimb vila aceasta de aici cu una, ce-i drept mai mică, dar mai pitorească, în munții A. O să stau toată ziua cu nasul în cărți. Cînd o să mă plictisesc, o să merg la vînătoare. Nu departe de vilă se află un parc natural, amenajat special pentru asta. O să merg la pescuit. O să fac excursii... Ce zici? Frumos, nu? Dar nu așteptă răspunsul lui Sagul că se grăbi să adauge: Aceasta, desigur, numai pentru o perioadă de timp. Apoi vreau să-mi reiau munca. Ori la Direcție, ori în altă parte. Acum trebuie să fac o pauză, să plec undeva. Înțelegi?

Sagul îl privea bănuitor. Simțea ceva fals în această bucurie pe care Tamulis ținea cu tot dinadinsul s-o afișeze. Se gîndea: „Oare, într-adevăr, aceasta este soluția pe care trebuie să o aleagă Tamulis? Și-a dat seama de felul nesatisfăcător în care muncește ori i-a spus cineva ceva în acest sens și el a ales această cale?" Era sigur că plecarea în munți Tamulis nu o alesese de mare plăcere. Era chiar sigur că nu-i convine, îl cunoștea doar. Și totuși aceasta era singura cale? Nu, nu se putea. Tamulis nu putea trăi fără o activitate precisă. El trebuia să se retragă din activitate. Trebuia găsită o altă soluție. Da, o altă soluție. Scoaterea la „pensie" ar fi o prostie. Trebuia să i se ofere ceva. Să i se sugereze. Ceva care să-i placă, să-l pasioneze. Oricum, Tamulis a făcut atît de multe lucruri mărețe în viața lui. Nici așa nu se putea. Trebuia găsită o altă muncă, o... altă plecare. Dar nu acolo. Poate... Sagul tresări la un gînd. Se îndreptă de spate și-l privi fix pe Tamulis. Se emoționase de propria lui idee și ar fi voit să știe dinainte cum o va primi bătrînul astronaut.

— Știi la ce m-am gîndit? întrebă el. N-ar fi mai bine să pleci... să pleci într-o expediție, undeva, cît mai departe? Poate acolo va fi mai bine. Poate acolo e menirea ta să fii mereu...

Fața lui Tamulis se împietrise. Privirile îi deveniseră aspre și reci, iar buzele îi tremurau nervos. Sagul își dădu seama că lovise acolo unde Tamulis era mai sensibil. Îi păru rău de ce spusese, dar era prea tîrziu. Căuta ceva cu care să repare greșeala, dar, negăsind nimic, spuse:

— Știi, asta este părerea mea. Și nu numai a mea.

— Şi a mai cui, Sagul?
— Şi Diana spune că ar fi bine dacă ai pleca.
— Diana? întrebă Tamulis. Cine este această Diană?
— Cum, n-o ştii? Fata aceea, dispecera de la Centrul nostru, zvăpăiata aceea, fată bună altfel, o fată minunată...
Sagul se opri îngrozit. „Am spus ceva ce nu trebuia să spun niciodată. Apoi Diana... De ce am spus că Diana... ca nu a vrut niciodată ca Tamulis să plece. Aceasta a fost ideea mea. Îmi venise în minte acum, nici nu mă gîndisem bine la ea. Dar este o prostie. Sigur că da. Este o prostie pe care n-ar fi trebuit s-o spun pentru nimic în lume. De ce n-am avut însă curajul să o spun deschis: «Uite, asta cred eu. Tu ce zici?» De ce am amestecat-o aici pe Diana? Sînt un om de nimic, fără caracter..."
Tamulis stătea nemişcat în scaunul său masiv, privind fără ţintă hărţile aflate pe masă. Stătu aşa multă vreme. Îl auzea pe Sagul vorbind ceva, dar nu-şi putea da seama ce spune. Nu putea desluşi nici un cuvînt, ca şi cum totul s-ar fi petrecut în vis. Totul în jur se învîrtea, şi el nu avea tăria să se clintească. Într-un tîrziu se ridică încet de la masă şi-i întinse mîna lui Sagul.
— O să mă mai gîndesc la ceea ce mi-ai spus. Poate, într-adevăr, Diana are dreptate. Săgeţile ei şi-au ajuns ţinta, nu degeaba era ca zeiţa vînătorii. Da, da, cred că, într-adevăr, ar fi mai bine dacă aş pleca undeva foarte departe. Poate pe Laniana, ce zici? Tu spuneai că acolo totul este atît de asemănător cu Pămîntul. Îţi mai aminteşti? Poate Diana are totuşi dreptate. Am să mă mai gîndesc, dar cred că aşa am să fac. Am să plec pe Laniana...
Îi strînse mîna şi se îndepărtă încet. Sagul rămase singur. Simţea strîngerea uşoară a mîinii lui Tamulis şi în palmă îi mai rămăsese urma rece a degetelor bătrînului prieten. În faţă îi apăru chipul Dianei, privindu-l cu ochi mari, albaştri. Simţea privirile ei cum îl fixează aspre şi nu putea să scape de această imagine. Capul îi vîjîia, era trist de parcă ar fi auzit „Imnul despărţirii de-o planetă". Se lăsă pe scaunul masiv din spatele mesei. În faţă, hărţile cerului îşi pierduseră orice sens pentru el.

Inginerul Liviu Macoveanu s-a născut în București, la 24 martie 1922. În 1948 a obținut, la Institutul politehnic din Capitală, diploma de inginer chimist, iar ca autodidact s-a specializat în electronică. În 1945 a primit brevetul de radiotelegrafist internațional maritim clasa a II-a. În 1961 a absolvit cursurile de specializare pentru utilizarea izotopilor radioactivi la Institutul de fizică atomică. Actualmente este șeful sectorului de electronică și electroacustică la Institutul de igienă și protecția muncii al M.S.P.S.

În 1935 a construit primul său emițător de unde scurte, devenind radioamator de emisie-recepție, iar anul acesta a primit titlul de „Maestru al sportului radio", atribuit de U.C.F.S., după o activitate de 30 de ani în radioamatorism.

A început să scrie articole tehnice din 1938, avînd la activul său pînă acum peste 300. Unele dintre articole au fost publicate în diferite țări, printre care R.D.G., R.P.B., R.S.C., S.U.A., U.R.S.S. etc. A publicat cinci cărți cu teme legate de electronică.

În domeniul literaturii de anticipație a început să scrie din 1956, cînd i s-a publicat nuvela „Stăpînul insectelor", care a fost distinsă cu premiul III în concursul pe țară organizat de revista „Știință și tehnică".

A mai scris nuvela „I Gigant I", în colaborare cu scriitorul Romulus Vulpescu, lucrare care a primit mențiunea I-a în concursul organizat tot de revista „Știință și tehnică" în 1963.

Inginerul Liviu Macoveanu a mai scris peste 150 de scenete cu subiecte științifice pentru televiziune și radio.

Castelul cu stafii

Mai mulți cititori ai revistei scriseseră la redacție, cerînd să se publice un articol amplu despre castelele cu stafii și mai ales despre fantomele în sine.

Erau curioși să știe ce este adevărat și ce nu în această problemă. Circulau tot felul de povești cu castele bîntuite de „spirite" și însuși Shakespeare se folosise de ele. De altfel, printr-o veche tradiție, Anglia trece drept țara cu cele mai multe castele bîntuite de stafii.

Redactorul-șef îl chemase în biroul său pe Fred și îl însărcinase cu scrierea unui asemenea articol.

La început, propunerea l-a entuziasmat, dar, gîndindu-se mai bine, și-a dat seama că nu era de loc o treabă ușoară. Fred nu era superstițios și nici nu credea în asemenea povești, însă articolul cerut îi impunea o anumită documentare pe teren. De unde să scoată el niște stafii autentice și, pe deasupra, să le ia și cîte un interviu, dacă se poate? Cînd

a părăsit biroul redactorului-şef nu mai era cituşi de puţin entuziasmat, iar o cută adîncă pe frunte dovedea, măcar aparent, o intensă gîndire.

★

Vizitele făcute la o serie de istorici cu renume i-au dat oarecare speranţe. Cu această ocazie a aflat de unele castele, construite cu multe secole în urmă, despre care se spunea că ar fi vizitate din cînd în cînd de stafii. Desigur, nici unul dintre cei consultaţi nu întîlnise vreodată o asemenea arătare şi nu relata decît ceea ce povesteau alţii. Fred trebuia deci să se ducă la faţa locului. Faptul în sine nu-i prea surîdea, pentru că nici unul dintre castele nu se găsea în Londra. Pentru început se hotărî să se deplaseze la cel mai apropiat, situat spre nord, la vreo 50 de mile de Capitală.

★

Fred ajunse la castelul Gilmore în jurul amiezii.

Construcţia se afla în interiorul unei curţi foarte mari, împrejmuită cu gard din zidărie. Pe alocuri, zidul era dărăpănat.

Sună. După un timp, îşi făcu apariţia un bătrîn care părea o mumie inviată. Ziaristul îşi declină calitatea şi ceru să fie anunţat lordului Gilmore. Bătrînul îl introduse în curte şi o luă înainte. Curtea părea şi ea dezolantă, prin lipsa de îngrijire. Castelul, foarte impunător, care se zărea la o oarecare distanţă, printre copaci, nu făcea nici el o impresie mai bună. Pesemne, proprietarul său nu era prea mult preocupat de problemele gospodăreşti. După ce ajunseră la castel, bătrînul îl conduse pe Fred înăuntru printr-o uşă laterală. Străbătură cîteva culoare şi ajunseră într-o sală vastă, cu pereţii şi tavanul îmbrăcaţi cu lemn de nuc sculptat.

Bătrînul îl rugă pe ziarist să aştepte şi se făcu nevăzut prin una dintre uşile sălii. Fred îşi rotea privirile în toate părţile. „Prin urmare, aşa arată interiorul unui castel cu stafii — gîndi el. Or fi existînd chiar şi aici ?" O trosnitură puternică îl făcu să-şi întoarcă privirile. Nu prea se simţea în largul său în această sală, unde plutea în aer un uşor miros de mucegai şi în care liniştea nu era tulburată decît de trosniturile lemnăriei. Fred nu era un om fricos, însă atmosfera aceea nu-i plăcea. Respiră uşurat cînd una dintre uşile sălii se deschise şi-şi făcu apariţia un bărbat distins, care se îndreptă către el.

— Lord Gilmore, se prezentă noul venit. Cu cine am onoarea şi care este scopul vizitei dumneavoastră ?

— Sînt Fred Rogers, ziarist, de la revista The News din Londra. Aş dori să discutăm o serie de probleme legate de acest castel.

— De castel? Doriţi poate să-l cumpăraţi? Să ştiţi că nu este de vînzare, preciză lordul.

— Nu, nu. Este vorba despre altceva. Sînt informat că în castelul dumneavoastră ar exista stafii şi aş vrea să scriu ceva despre ele.

— Stafii? Hm, dar de unde aţi aflat?

Fred îi istorisi totul, începînd cu discuţia de la redacţie. Lordul îl asculta cu atenţie, fără să-l întrerupă.

— Să trecem în camera mea de lucru, propuse lordul după ce Fred îşi termină relatarea. Acolo vom sta mai comod de vorbă. Vă voi spune unele lucruri care poate vă vor interesa. Îmi permiteţi să vă conduc?

Împreună cu lordul, Fred pătrunse într-o mare încăpere, bine luminată, în care, pe mai multe mese, se găseau nenumărate aparate, sticlărie de laborator şi reactivi chimici. Doi dintre pereţi erau ocupaţi de o enormă bibliotecă, înţesată cu cărţi şi reviste. Pentru Fred ceea ce vedea în cameră era o revelaţie. Nicidecum nu s-ar fi aşteptat ca într-un bătrîn castel din acel comitat al Angliei să descopere un adevărat laborator. Atît cît îşi putea da seama (cunoştinţele lui ştiinţifice erau, de altfel, destul de anemice), aprecia că aparatele pe care le vedea erau foarte moderne.

Lordul sesizase mirarea lui Fred şi, surîzînd, îl întrebă:

— Vă surprinde, probabil, ceea ce vedeţi aici? Nu trebuie să vă uimească însă nimic, pentru că, în afară de profesia de „lord", dacă aceasta se poate numi o profesie, sînt şi doctor în fizică. Unele dintre lucrările mele, legate de domeniul radiaţiilor nucleare, au şi fost publicate. Dar vă rog să luaţi loc... şi să revenim la subiectul care vă interesează.

Aşezîndu-se într-un fotoliu încăpător, Fred îşi privi mai bine amfitrionul. Era un om de vreo cincizeci de ani, cu ochi pătrunzători, străjuiţi de sprîncene stufoase şi o frunte înaltă. Faţa prelungită şi părul cărunt îi sporeau distincţia.

— Prin urmare, începu lordul, doriţi să scrieţi ceva despre stafii şi aţi aflat că acest castel ar fi unul dintre cele în care apar. Să ştiţi că n-aţi fost informat greşit. Într-adevăr, în castel se pot ivi asemenea vedenii...

Fred simţi un uşor fior pe şira spinării, deşi nu-şi explica de ce. Era doar ziuă şi se găsea într-un laborator. Cele spuse de lord îl făcură să devină însă deosebit de atent.

— De altfel, continuă lordul, nu e singurul loc din ţara noastră cu asemenea apariţii. În multe alte castele se întîmplă la fel. (Fred nu-şi dădea seama exact dacă lordul vorbea serios sau îşi bătea joc de el, considerîndu-l un naiv.) Îmi amintesc, reluă Gilmore, de vremea cînd aveam vreo 5—6 ani. Era într-o seară de vară. Părinţii mă obişnuiseră să mă

culc destul de devreme. Alături de camera mea se găsea o altă încăpere, în care locuia guvernanta. Cum spuneam, în seara aceea, după ce luasem masa, mă culcasem ca de obicei. Nu prea îmi era somn, dar n-aveam încotro, trebuia să dorm. Afară era foarte cald, iar atmosfera înăbușitoare prevestea apropierea unei ploi. Fereastra camerei rămăsese deschisă și din curte se auzeau țîriitul greierilor sau țipetele vreunei păsări de noapte, ce trecea în zbor pe acolo. După ce m-am întors pe toate părțile în pat, în cele din urmă am adormit. Nu mi-am dat seama cît am putut dormi, dar am avut un vis oribil, care m-a făcut să mă trezesc țipînd. Visasem că dinspre fereastră se îndrepta către patul meu o făptură cu chip de schelet, înveșmîntată cu voaluri albe, fîlfîitoare. Arătarea parcă plutea. Și deodată a ajuns lîngă mine. Voiam să fug, dar nu puteam. Atunci a întins o mînă osoasă, cu care m-a atins pe frunte și am avut o senzație de ceva rece, înfiorător. Alarmată de țipătul meu, guvernanta s-a sculat și a năvălit în cameră să vadă ce mi s-a întîmplat.

— Unde-i stafia? am întrebat-o îngrozit.

— Care stafie? îmi răspunse somnoroasă guvernanta.

— Aceea care a intrat pe fereastră, îi spusei eu.

— Nu-i nici o stafie. Culcă-te!

— Ba da, ba da, este, susținui, tremurînd de frică. Uite, uite cum s-a întîmplat. Și i-am istorisit cele visate. De altfel, Ann — așa o chema pe guvernantă — nu mi-ai povestit chiar tu mai de mult că în castel umblă noaptea strigoi și de aceea trebuie să dorm și să nu ies din cameră, pentru că aici nu vin? În clipa aceea, o adiere de vînt mișcă perdelele albe, lungi, de la fereastră, ce apăreau ca niște pete mai deschise pe fundalul întunecat al cerului brăzdat din cînd în cînd de fulgere. Ann, care îmi mîngîia fruntea, se opri și observai că-i tremură mîna. Se uita spre geam și, deodată, am simțit că înnebunesc de frică. Lîngă fereastră apăruse o nălucă albă, asemănătoare celei din vis, și acum se îndrepta spre noi. Femeia dădu un țipăt, mă luă în brațe și fugi cu mine în camera ei, închizînd cu cheia ușa. Mă băgă în pat, se așeză lîngă mine și trase un pled peste amîndoi, ascunzîndu-ne sub el. În noaptea aceea, în care a urmat o ploaie torențială, cu tunete și trăsnete, cu greu am mai putut adormi. Întîmplarea mi-a rămas profund întipărită în minte. La scurt timp după cele povestite, părinții mei s-au mutat la Londra. Acolo am urmat cursurile școlii primare, liceul și apoi universitatea, specializîndu-mă în fizică. Anii au făcut să se șteargă impresiile puternice ale acelui eveniment trăit în copilărie, dar el persista în mintea mea. Eram foarte sigur că atunci nu fusese o halucinație, cu atît mai mult cu cît și eu și Ann văzusem împreună acea arătare. M-am decis

să mă ocup de lămurirea misterului şi, după terminarea studiilor, nepunîndu-se pentru mine problema existenţei, am revenit la castel tocmai în acest scop. De altfel, în minte mi se cristalizase o anumită idee, pe care voiam s-o verific.

Părinţii mei, ce veneau doar din cînd în cînd la castel, lăsaseră aici foarte puţini oameni pentru curăţenie şi pază. Printre ei se găsea şi bătrînul care v-a primit. Primul lucru pe care am vrut să-l cunosc a fost să aflu dacă puţinii locuitori ai castelului ştiau ceva despre existenţa vreunor fantome. La început s-au cam codit să vorbească. Pe urmă însă, fiecare mi-a povestit fel de fel de întîmplări curioase privitoare la diverse apariţii.

Din cele relatate se părea că arătările cele mai frecvente se produseseră în pivniţele castelului. Îmi aduceam vag aminte de aceste pivniţe, pe care nu le văzusem decît o dată sau de două ori, în copilărie. L-am rugat pe John — bătrînul pe care-l cunoaşteţi şi dumneavoastră — să mă conducă acolo. Mi s-a părut că nu-i face de loc plăcere, dar n-a obiectat nimic. Pivniţele, sub forma unor hrube, nu primeau lumină din afară şi în ele domnea un întuneric deplin. Aerul era închis şi umed. Pe vremea aceea castelul nu dispunea de instalaţii electrice, şi iluminarea se făcea cu lămpi cu petrol. Lămpile pe care le purtam amîndoi răspîndeau o lumină destul de anemică. Hrubele, fiind foarte adînci, iar lumina nereuşind să îndepărteze întunericul decît în imediata apropiere, tot ce se găsea mai departe rămînea învăluit în beznă.

Fireşte, nu mai eram copilul fricos de odinioară, dar atmosfera aceea mormîntală nu era de natură să mă înveselească. După ce am inspectat în întregime pivniţele, fapt ce ne-a răpit destul timp, am ieşit afară. Lui John parcă i se luase o piatră de pe inimă. Nu i-am spus nimic, însă mi-am propus să-l mai iau o dată cu mine acolo, în alte condiţii.

Întîmplarea pe care am să v-o povestesc acum s-a petrecut la cîteva zile după ce vizitasem pivniţele. Era într-o noapte de august. Invocînd că vreau să caut în pivniţă o sticlă cu vin, i-am spus lui John să mă însoţească. A făcut o figură foarte mirată şi mi-a spus că mai există vin în oficiul de sus, propunîndu-mi să aducă el cîteva sticle, dacă va mai fi nevoie, a doua zi, de dimineaţă. Mi-am dat seama că acesta era un pretext; nu voia să coboare noaptea în pivniţe. Pentru a evita alte discuţii, l-am asigurat că ştiam şi eu de vinul din oficiu, dar că sticla pe care o caut conţine un anumit vin vechi, ce doream să-l beau atunci. Văzînd că insist, n-a mai zis nimic şi m-a urmat. Am coborît amîndoi, cu lămpile în mînă. Simţeam că lui John îi este frică şi, de altfel, nici nu era de mirare, după toate poveştile care circulau printre oamenii castelului. La un moment dat, în

bezna din fața noastră, la o oarecare distanță, apărură două luminițe verzui, nemișcate. Eu, care le zărisem primul, am tăcut, lăsînd să văd cum va reacționa John. Cînd le-a observat, a rămas pironit locului și, apucîndu-mă de mînă, cu un glas gîtuit, îmi spuse:

— Vedeți... iată cum ne privește... are să se arate și în întregime și o să vină spre noi... Să plecăm... să plecăm acum... cît mai repede.

Nu m-am mișcat din loc și, în șoaptă, l-am întrebat pe John ce are să apară și ce va veni spre noi. Din ce în ce mai îngrozit, mi-a mărturisit că este vorba de fantoma castelului, pe care a mai zărit-o și în alte ocazii. Nu voiam cu tot dinadinsul să-l chinuiesc pe bietul om și eram decis să hotărîm să ne întoarcem cînd, la rîndul meu, rămăsei înmărmurit. În bezna hrubei, la o oarecare distanță, în direcția luminițelor verzui, se contura imaginea vaporoasă a unei stafii. Era ceva nedefinit, cu voaluri albe, fluturînde, și se deplasa prin aer. John o rupse la fugă, lăsîndu-mă singur. O dată cu plecarea lui însă dispăru și fantoma, dar luminițele continuau să existe. Mărturisesc că totul era atît de straniu, încît oricare altul în locul meu ar fi fugit întocmai ca John. Mie nu-mi era frică, pentru că eu nu credeam în existența stafiilor și, pe de altă parte, era în joc curiozitatea științifică ce se cerea satisfăcută.

De aceea, în loc să plec, am înaintat către locul unde apăruse fantoma și în care se mai vedeau luminițele. După cum mă așteptam, cînd m-am apropiat mai mult, la lumina lămpii, am zărit o pisică. Animalul se retrase din calea mea și se tupilă pe după niște butoaie. Intuiția mea fusese deci justă. Mai avusesem prilejul să văd sticlind noaptea și ochii altor animale, ca iepurii, cîinii și lupii, atunci cînd erau iluminați de la o oarecare depărtare. Tocmai de aceea, atunci cînd văzusem acele luminițe, nu mă speriasem. Mă intriga însă faptul că pe John îl îngroziseră ochii fosforescenți ai pisicii: era cu neputință ca în viața lui să nu fi văzut și în alte împrejurări ochii strălucitori ai unor animale. Singura explicație era aceea că amestecul de superstiții cu povestirile relatate de alții, la care se adăuga ca element de bază frica, îl făcuse să uite de orice reflex rațional. Dar ceea ce încă nu-mi puteam explica atunci era apariția fantomei, pe care și eu o văzusem. Am făcut totuși o oarecare legătură între dispariția fantomei și plecarea subită a lui John. Arătarea se topise în beznă, o dată cu fuga lui. Nemaiavînd ce descoperi în pivnițe, cel puțin pentru noaptea aceea, am luat la întîmplare o sticlă cu vin și am pornit spre ieșire. Mă așteptam să-l găsesc pe John la ușă, dar nu aflai nici urmă de el.

După această experiență cu stafiile au urmat și altele; de fiecare dată luam ca martor pe cîte cineva. Locul cel mai prielnic părea a fi pivnița, dar nu era singurul. Aparițiile de fantome cele mai nete le provocam îndeosebi în prezența lui John și a fostei mele guvernante, care mai locuia în castel. În prezența altora, imaginile erau mult mai slabe, iar cînd am încercat și cu niște oameni de la grajduri n-am obținut nici un rezultat. Toate aceste activități ale mele făcuseră însă pe oameni să mă creadă nebun sau stăpînit de nu se știe ce duhuri rele. Pentru moment, nici nu căutam să le schimb părerea, ba, într-o anumită măsură, chiar le-o alimentam, gîndind că teama lor crescîndă îmi era de folos pentru lămurirea problemei. Ajunsesem, în cele din urmă, la convingerea că între senzația de frică și apariția fantomelor era o foarte strînsă legătură. În prezența celor lipsiți de teamă nu apărea nimic, cum se petrecea cu oamenii de la grajduri, care se pare că nu s-ar fi înspăimîntat chiar de s-ar fi întîlnit în față cu dracul...

Îmi rămîneau de lămurit natura fenomenului și problema reproducerii lui. Vă spusesem că specialitatea mea era fizica. La castel nu eram preocupat numai de problema apariției fantomelor, ci și de altele, îndeosebi din domeniul fizicii nucleare. Între aparatele de care dispuneam se găsea și o cameră Wilson. Cu ajutorul ei se fac studii privind parcursul particulelor radioactive, cum sînt cele alfa și beta. În fond, camera Wilson nu e decît un recipient în care se produc o anumită umiditate și o scădere bruscă, momentană, a presiunii. Dacă în interiorul camerei se află o substanță radioactivă, particulele alfa sau beta ionizează în timpul deplasării lor moleculele de aer, pe ai căror ioni se condensează apoi vaporii de apă. În acest fel, deși sînt invizibile, particulele radioactive pot fi puse în evidență prin traiectoriile albe pe care le lasă în drumul lor.

Ei bine, experiențele cu camera Wilson m-au condus la o ipoteză îndrăzneață în legătură cu apariția fantomelor. Nu cumva oamenii, în anumite condiții, în special atunci cînd le este frică, emit și ei anumite radiații? Iar aceste radiații sau biocurenți n-ar putea duce într-un mediu propice, umed, la fenomene de ionizare asemănătoare celor din camera Wilson? În acest caz, s-ar explica în ce fel apar fantomele. Anumitor indivizi, în condiții de teamă, li se produce un fel de reacție în lanț, în avalanșe, de pe urma căreia teama devine din ce în ce mai mare. În acest timp apar radiațiile sau biocurenții despre care vorbeam. În urma povestirilor din copilărie sau a altora recente, în mintea acestor indivizi subzistă unele figuri de mit, de felul zmeilor, al vrăjitoarelor, al strigoilor etc. Este destul ca omul înspăimîntat să se gîndească atunci la astfel de personaje, că radiațiile emise vor modela în exterior ceea ce exista în imaginația înfricoșată. Dacă mediul înconjurător este

prielnic — înțelegînd prin aceasta anumite condiții meteorologice, ca umiditatea, presiunea, temperatura și poate chiar electrizarea aerului —, pe modelul format de radiații se vor condensa vaporii de apă, făcîndu-l vizibil.

Astfel va apărea în spațiu fantoma, pe care o va vedea nu numai cel care, fără voia sa, a stîrnit-o, ci și alții din jur. Prin urmare, omul însuși generează așa-zisa stafie. E firesc apoi ca apariția unui asemenea spectru să provoace o doză suplimentară de teamă, prin care, printr-un alt proces în lanț, senzația de spaimă să se amplifice. Mai mult încă, apariția fantomei va stîrni și groaza celor din jur. Grație aceluiași proces, ei vor contura mai bine apariția, prin propriile lor iradieri, sau vor popula spațiul cu noi himere create de imaginația lor excitată.

Felul acesta de a-mi explica apariția fantomelor se pare că îmi este confirmat și de faptul că la noi, în Anglia, „fantomele" constituie fenomene frecvente. Dar această frecvență se poate explica, pe de o parte, prin superstițiile puternic înrădăcinate în oameni, iar pe de alta, prin climatul în general foarte umed și cu o teribilă tendință de a produce ceață. Or, ceața ce este? Nu e un efect de condensare a umidității din aer? Iată deci o serie de argumente ce m-au condus la explicațiile pe care vi le-am dat. Nu rămînea decît să verific ipotezele și mai ales să încerc să reproduc eu singur fenomenul.

Lordul făcu o pauză, gîndindu-se parcă la ceva. Fred, care urmărise cu o mare atenție cele relatate, rămase cu gura căscată, pe care o închise însă o dată cu pauza lordului.

— Și, în cele din urmă, la ce concluzii ați ajuns? întrebă nerăbdător ziaristul.

— Doriți să știți? îi răspunse Gilmore. Am să vă spun. Cred însă că ar fi mai bine să vă arăt. Vă rog să mă urmați.

— Unde? spuse Fred.

— În pivnițele castelului, preciză prompt lordul.

Se sculă și-i făcu semn musafirului să-l însoțească. În timp ce străbăteau coridoarele castelului, prin mintea lui Fred treceau tot felul de gînduri, dar ele i-au fost întrerupte de vocea lordului, care îl anunța că urmau să coboare.

Castelanul acționă un comutator electric. Pătrunseră în pivniță. Era suficientă lumină, dar aerul era închis, rece și umed. După ce au mers cîtva timp, lordul umblă la un alt comutator și lumina se stinse.

— Ei, domnule Rogers, rosti gazda, să stăm puțin în întuneric, pentru a ne acomoda vederea, și apoi să-mi spui pe cine dorești să vezi? Vrei să ți-l prezint pe tatăl lui Hamlet?

„Oare nu glumește?" — se întrebă Fred. Văzuse el de mai multe ori piesa lui Shakespeare, dar niciodată nu-și închipuise că fantoma acestui nefericit rege ar putea să apară în alt loc decît pe scena teatrului.

Din politețe, îi răspunse lordului că primește să-l vadă pe rege. Lordul se apropie atunci de Fred și, punîndu-i mîna ușor pe frunte, îi spuse să privească într-o anumită direcție, pe care i-o indică prin răsucirea capului în acea parte. Fred nu văzu nimic. Deodată însă, la cîțiva metri de el, apăru o arătare alburie, ce se contura tot mai clar. În fața lui, sub forma unui spectru, se vedea acum foarte limpede un personaj bărbos, îmbrăcat în costum de epocă, semănînd cu imaginea pe care o avea în minte despre regele Danemarcei. Fantoma rămase cîtva timp locului, apoi începu să se deplaseze lin, fără a mișca picioarele, și se apropie de Fred. Cînd ajunse suficient de aproape întinse o mînă, și ziaristul avu impresia că degetul stafiei se îndrepta spre vîrful nasului său. Instinctiv se dădu la o parte, neplăcut impresionat. Lordul simți mișcarea lui și rîse zgomotos.

— Se pare că nu prea vă face plăcere mîngîierea strigoilor regali. Bine, atunci să-l lăsăm pe rege să se odihnească mai departe în paginile istoriei și să vă prezentăm moartea în persoană.

Pe Fred îl trecu un fior. Nu pentru că s-ar fi temut de năluci, dar deodată-i trecu prin minte ideea că lordul e nebun. Dacă într-un acces de isterie lordul, profitînd de întuneric, și-ar fi gîtuit oaspetele sau i-ar fi înfipt vreun cuțit ? Chiar dacă victima ar fi strigat ajutor, nimeni, probabil, nu l-ar fi auzit. Ba lui Fred i se păru chiar a-și aminti că la intrarea în pivniță Gilmore închisese ușa după ei cu cheia.

În timp ce-l frămîntau aceste gînduri văzu, într-adevăr, moartea cu ochii. Apăruse sub forma unui schelet, cu dinții rînjiți, învăluită cu voaluri albe și purtînd o coasă, pe care o agita într-o parte și alta. Încet, dar sigur, imaginea morții se apropia de el și tocmai ridicase coasa, parcă pentru a-l secera, cînd lordul rosti ironic :

— Rezistați bine, domnule Rogers. Aveți nervii tari. Cred însă că experiențele au fost concludente. Putem acum să aprindem lumina.

Spectrul morții dispăru. Se auziră cîțiva pași, și țăcănitul comutatorului, o dată cu lămpile care se aprinseră, împrăștie întunericul. Probabil că chipul lui Fred nu arăta prea bine, deoarece lordul, cînd ajunse lîngă el, îi spuse cu oarecare sarcasm :

— Am impresia, totuși, că experiențele mele v-au pus puțin pe gînduri. Să ieșim acum la aer și vă veți reveni.

Se îndreptară către ușă ; aceasta, după cum constată Fred, nu era închisă. Probabil că mai înainte se înșelase, sub imperiul fricii. Îi era ciudă că fusese în mod stupid stăpînit de teamă. Ajunși din nou în laborator, lordul își continuă explicațiile.

— Ați putut vedea apariția a două fantome. Să știți că n-a fost vorba nici de sugestie, nici de hipnoză sau de vreun truc tehnic. Realmente, fantomele care au apărut au existat aievea, cu deosebirea că n-aveau nimic metafizic în ele, ci erau pur și simplu produse de mine.

După ce am ajuns la concluzia că nălucirile pot fi generate de om, am efectuat nenumărate încercări, pînă cînd am reușit ca în mod voluntar, după dorință, să fac să apară în anumite condiții orice îmi trece prin minte. În felul acesta mi-am verificat ipotezele, însă pentru mine au apărut noi probleme.

De ce natură sînt radiațiile sau biocurenții respectivi, capabili să producă asemenea fenomene? Sînt mulți ani de cînd cercetez, dar pînă în prezent n-am reușit să obțin un rezultat concret. Probabil că, într-o zi, eu sau alții vom afla. Vă dați seama ce ar însemna aceasta pentru știință? O nouă formă de energie încă neexplorată, care ar duce poate la aplicații nebănuite. În orice caz, mitul fantomelor a fost astfel redus la semnificațiile lui reale.

Oamenilor de aici, care mai credeau în asemenea lucruri, le-am făcut demonstrații asemănătoare, căutînd să-i lămuresc. Vă mărturisesc că la început n-a fost de loc ușor, dar acum pînă și John și Ann nu se mai tem de fantome.

În ceea ce vă privește, în timpul experiențelor, v-ați comportat destul de bine. Ca ziarist, presupun că aveți suficient material de scris. Găsesc că este inutil să vă mai deplasați la alte castele care au renumele de a găzdui stafii, pentru că și acolo lucrurile stau la fel. Fenomenele sînt aceleași, diferind doar cadrul.

Fred era profund mulțumit de cele ce auzise și văzuse. I se făcuse o foame grozavă. Se uită la ceas și observă că era ora 13.

Lordul bănui, probabil, că musafirului său îi era foame și-l invită la masă. Fred însă îl refuză, mulțumindu-i, și-i spuse că se grăbește să ajungă la Londra pentru a scrie articolul. Gilmore nu mai insistă și, luîndu-și rămas bun de la el, îl încredință bătrînului John, pentru ca acesta să-l conducă pînă la poartă.

În realitate, Fred n-a mărturisit nimănui niciodată că zorul său se datora altui fapt: dacă nu pleca la ora aceea, pierdea cursa pentru Londra și însemna să rămînă peste noapte în castel. Cu toate explicațiile științifice ale lordului, apariția stafiilor la comandă, chipul de mumie al lui John, curtea cu spectrul dezolant și întreaga atmosferă a castelului nu-i plăceau de loc. Nu era mai bine să doarmă acasă, unde se simțea mai bine decît în orice castel?

Blestematele fantome

ORIZONTAL : 1) Compozitor german, autorul operei „Vasul fantomă" — Loc preferat de fantome în romanele lui Conan Doyle. 2) Credință în existența fantomelor — Cel mai mare poet romîn, autorul poeziei „Strigoii". 3) Capcană — Orășel în Canada — Inventatorul tuturor fanteziilor. 4) Culte ! — Autorul piesei „Blestematele fantome" (Eduardo de...). 5) Orășel în Uniunea Birmană — Armăsar — Bancnotă englezească. 6) Prăpastie — Literă cirilică — Culoarea giulgiului la unele fantome. 7) Zine rele, despre care vorbește Goethe în poezia „Erlkönig" — Sere ! — Negație... — ...idem. 8) Reprezentare fantastică religioasă — Eroul unei celebre piese de Shakespeare în care fantoma tatălui său își face apariția și vorbește. 9) Pădurea în care se afla vestitul han cu fantoma dintr-un cunoscut film german — A stăvili. 10) Cozi de cățel ! — Numele național al Irlandei — Neprelucrați. 11) Fantomă — Și iar fantomă.

VERTICAL : 1) Scriitor englez, autorul romanului „Omul invizibil" — Clasic al literaturii universale, autorul piesei „Strigoii". 2) Fantomă — Olimpia alintată. 3) Popor antic pe teritoriul țării noastre — Scriitor englez, care a scris „Fantomele din Casterville" (Oscar...). 4) Dans pe sfîrșite ! — Personaj din mitologia greacă. 5) Personajul principal din opereta „N-a fost nuntă mai frumoasă"

de N. Kirculescu, cel care dă de capăt „stafiilor" ce sălăşluiau în moară — Arşic (reg.). 6) Nu-i fantomă — Nefolosită de fantome. 7) Scriitor american, autorul piesei „Vrăjitoarele din Salem" — Arătare la urmă! 8) Cîini (mold.) — Horia Teodorescu. 9) 365 de zile — Lună în care nu apar... fantomele — Bete! 10) Vicleni (fig.) — Fantomă. 11) Peşte! — 12 noaptea cînd îşi fac apariţia fantomele — Localitate în Germania. 12) Nimfa pădurilor — Poet progresist spaniol, autorul poeziei „O stafie cutreieră Europa". 13) Mulţime de oameni — Ciocănit în uşă.

P. IONAŞCU

CRIPTOGRAFIE CINEMATOGRAFICĂ

(Fraza: 7, 2, 2, 5)

Dezlegarea jocurilor din numărul 253

ROBOŢII: 1) Programe — Cod; 2) Rachete — Lite; 3) Idei — A — Liber; 4) Ni — Do — Reţele; 5) Comandat — Rit; 6) J — Eroic — Anti; 7) Puternic — Eac; 8) Ina — Ae — Rat — A; 9) U — Lut — Venit; 10) N — M — Triscar; 11) Golem — Ie — Acu; 12) Traduceri — Tr.

MONOVERB: Cal-cu-l-a-t-o-are = Calculatoare.

REBO... ŞTIINŢIFIC ANAGRAMAT: Cetine + Bărci = Cibernetică.

CURIOZITĂȚI

Toată lumea știe că mamiferele umblă pe pămînt, peștii înoată în apă, iar păsările zboară în aer. Dar există și excepții destul de interesante.

— Iată, de exemplu, țiparul trece pe uscat dintr-un bazin de apă în altul parcurgînd distanțe destul de mari. Dacă pielea îi rămîne umedă, țiparul poate trăi în aer cîteva zile.

— Broasca zburătoare malayeză, ca aspect exterior asemănătoare cu confrații ei obișnuiți, trăiește în copaci și tufișuri. Structura neobișnuită a labelor (degetele și pielițele sînt mult mai mari decît la broaștele obișnuite) îi permite să înfăptuiască „zboruri" la înălțimi de cîțiva metri.

— În copaci pot fi întîlniți și pești. De exemplu, în desișurile Javei și în alte cîteva țări calde, trăiesc peștii-săritori cu ochi bulbucați. Ei sînt atît de îndemînatici încît se încumetă să prindă din aer insectele. Se cunoaște, de asemenea, un alt pește care se tîrăște pe uscat și chiar se poate urca în copaci înalți.

— În insulele malayeze, în afara broaștelor zburătoare, pot fi întîlnite și șopîrle zburătoare. Acestea au o culoare strălucitoare, pătată. De departe ele pot fi confundate cu fluturii mari tropicali. Șopîrla zburătoare parcurge în aer pînă la 25 m, ocolind cu dibăcie crengile sau alte obstacole.

— Ați auzit însă despre păsările care merg în „patru picioare"? Există și din acestea. În America de Sud, trăiește pasărea gaoțin. Puii ei, pînă a învăța să zboare, aleargă în patru labe, folosind aripile drept membre anterioare. Aripile lor se termină cu degete prevăzute cu unghii.

— Poate oare părul să slujească de parașută? Se pare că da. Pe insula Madagascar există niște animale ciudate înrudite cu maimuțele. Ele pot fi numite „tarzanii" Madagascarului.

Mutîndu-se dintr-un copac în altul, ele fac salturi uriașe. La aceasta le ajută părul des și lung care formează o adevărată parașută ce susține animalul în aer. În același timp coada stufoasă le servește drept cîrmă.

— Există o șopîrlă care poartă manta, de unde i se trage și numele de șopîrlă cu manta. Acest animal, lung de peste o jumătate de metru, trăiește în regiunea nord-vestică a Aus-

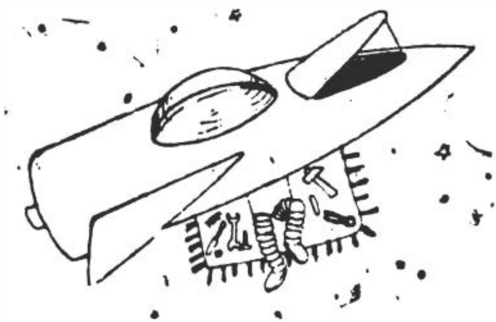
traliei. Mantaua n-are rolul de a-i oferi căldură. Cu ajutorul ei șopîrla își sperie dușmanii. Intîlnind un animal răpitor, șopîrla își ridică deodată mantaua, aranjînd-o în jurul capului ca pe o umbrelă, și, stînd pe picioarele din spate, are aerul că ar fi gata să sară. Această „surpriză" îl uimește pe dușman ; dar pînă ce acesta își revine, șopîrla a și fugit.

ANECDOTE

Intr-o cafenea discutau doi literați.
— Cu ce te ocupi acum ? întrebă unul dintre ei.
— Scriu memorii.
— Minunat. Dar ia spune-mi, ai ajuns cumva la momentul în care ți-am împrumutat 100 de dolari ?

★

— Gemenii dv. seamănă foarte mult unul cu altul. Cum puteți să-i deosebiți totuși ?
— Foarte simplu. Gerhard știe deja să numere pînă la o sută, în vreme ce Waldemar numai pînă la șaptezeci și cinci.

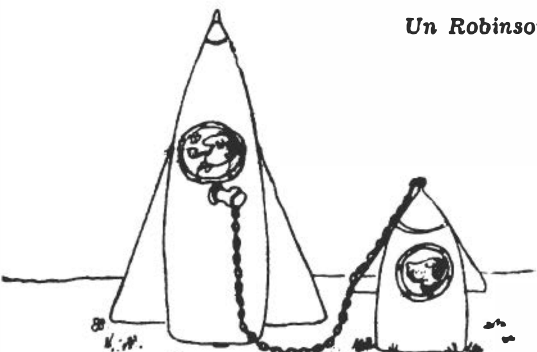
Reparații în cosmos

UMOR

de CRAIȚA MÎNDRA VASILE

Un Robinson cosmic

Astronautul și însoțitorul său

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA

CLUB Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

• • IUNIE 1965

41007